

Tredie Afsnit.

Patronatsforholdet til Frue Kirke.

1. Ombygning af den øverste Del af Frue Kirkes Taarn

I Skrivelse af 24de Maj 1887 indberettede Kirkeinspektionen til Konsistorium, at der var sket Nedfald af Stykker af Sandstensgesimsen fra den øverste Del af Kirkens Taarn. Efter Inspektionens Indstilling bevilgede Konsistorium under 25de s. M., at den fornødne Undersøgelse ved Opstillingen af Stilladser samt de derved foranledigede Reparationer snarest muligt maatte foretages.

Under 27de December s. A. meddelte Inspektionen Konsistorium, at det ved den i Sommeren s. A. foretagne Undersøgelse havde vist sig, at ikke blot Gesimsen, men hele den øverste Del af Taarnet befandtes i en skrøbelig Tilstand. Inspektionen indsendte derhos en af Etatsraad Meldahl og Kirkens Arkitekt, Professor V. Petersen afgiven Beretning tilligemed de i Henhold hertil udarbejdede Overslag og Planer for hele det fornødne Arbejde. Med Hensyn til de til Hoveddistsandsættelsen medgaaende Udgifter, henved 50000 Kr., indstillede Inspektionen, at der først og fremmest brugtes hvad Overskud der fandtes, hvorhos den forbeholdt sig at fremkomme med nærmere Indstilling om Tilvejebringelsen af det Beløb, der yderligere vilde udkræves. De Midler, der kunde bruges strax, oplyste Inspektionen at være:

1. Et Overskud af Kirkens regelmæssige Indtægter i de Aar, Arbejdet skulde foregaa, nemlig Regnskabsaarene 1887—88 og 1888—89, anslaaet til c. 5000 Kr.
2. En opsparet Fond af Hvidovre Kirkes Overskud paa c. 16000 — samt hvad der af denne Fonds Overskud vilde være blevet henlagt til den i Regnskabsaarene 1887—88 og 1888—89 . . . c. 3000 — Angaaende denne Fond bemærkede Inspektionen, at det ved Konsistoriums Resolution af 3die Juli 1878, i Henhold til Kirke- og Undervisningsministeriets Skrivelse af 6te Juni s. A., var bestemt, at Konsistorium, saa ofte dertil fandtes Anledning, skulde tage Bestemmelse, om nogen Del af Fondens Beholdning skulde anvendes til Udgifter ved Frue eller Hvidovre Kirker, der ikke maatte kunne dækkes

At overføre . . . c. 24000 Kr.

Overført. . . c. 24000 . . .

af Aarets løbende Indtægter, eller om den skulde overføres til Frue Kirkes Kapitalformue, jfr. Univ. Aarb. for 1877—78 S. 581—82. Forøvrigt bemærkedes, at Fonden, naar det foreslaaede Forbrug af den godkjendtes, atter vilde kunne danne sig ved det aarlige Overskud af Hvidovre Kirke.

3. Det Beløb af Frue Kirkes ekstraordinære Bygningsfond, der oversteg hvad der i sin Tid reserveredes som Fremvækstkapital efter Forbrugen af Fonden til Johannes' Gruppens Fuldførelse i Marmor, jfr. Univ. Aarb. f. 1871—73 S. 398 ff. c. 2500 —

Ialt... c. 26500 Kr.

I Henhold til Inspektionens Indstilling meddelte Konsistorium i Skrivelse af 26de Januar 1888 Bemyndigelse til paa den af Inspektionen angivne Maade og med de af samme nævnte Midler at foretage de fornødne Forarbejder til Taarnets Istandsættelse.

I Skrivelse af 9de November s. A. indstillede Inspektionen, at der til Dækning af Udgifterne ved Taarnets Istandsættelse udover de nævnte Beholdninger maatte udtages det dertil fornødne Beløb, 25000—30000 Kr. af Kirkens Kapital. Denne Kapital udgjorde den 1ste Januar 1888 137748 Kr. 50 Ø.; forudsattes som Maximum heraf 30000 Kr. udtagne, vilde Kirkens aarlige Renteindtægter formindskes med 1200 Kr.; da Kirkens sædvanlige aarlige Overskud havde udgjort mellem 2000—3000 Kr., vilde denne Formindskelse af Indtægten ingen Fare medføre for Underskud; men der var tvertimod Udsigt til, at Kapitalformindskelsen i Løbet af en ikke for lang Aarrække atter ved Oplæg vilde være indvunden igjen. Fra 1ste Januar 1871, da Kirkens Kapital udgjorde 82860 Kr. (jfr. Univ. Aarb. f. 1871—73 S. 362) til 1ste Januar 1888, da den udgjorde 137748 Kr. 50 Ø., var Kapitalen saaledes voxet med 54888 Kr. 50 Ø. Vel havde endel af disse 18 Aar været ualmindelig gunstige, saavel ved rigelige Jordebogsindtægter som derved, at ekstraordinære Udgifter ikke havde været nødvendige. I de senere Aar havde Forholdet i begge Henseender ikke stillet sig saa gunstig; men der var dog ingen egentlig Fare for Kirkens Økonomi ved den Foranstaltning, som nu foresloges og som var uundgaelig. Det saaes nemlig ikke, at det vilde forandre Noget ved Sagens Realitet, om man vilde forsøge paa, istedenfor at forbruge endel af Kirkens Kapital, at optage et Laan, som forrentedes og afdroges.

Efterat Konsistorium under 17de November 1888 havde indstillet til Ministeriet, at der maatte anvendes fornævnte Beløb af Kirkens Kapitalformue, forlangte Ministeriet i Skrivelse af 4de December s. A. Oplysninger meddelt om Størrelsen af Frue Kirkes Indtægter efter et Gjennemsnit af de sidste 5 Aar, og om hvilke Bestemmelser der i Henhold til Ministeriets Skrivelse af 6te Juni 1878 angaaende Frue Kirkes Retsforhold til Hvidovre Kirke maatte være vartagne angaaende Opsamlingen af en Fond af sidstnævnte Kirkes Indtægter.

I den af Konsistorium under 15de s. M. indsendte Erklæring fra Inspektionen henvistes til den medfulgte Extrakt af Kirkens akademiske Værges Regnskaber for Aarene 1883—88 (jfr. nedenfor Bilag I.) Denne Extrakt gav vel ikke Oplysning om alle Kirkens Indtægter, idet endel af disse oppebares af den borgerlige Værge og opførtes paa dennes særlige Regnskab. Da disse Indtægter forlods anvendtes til Be-

stridelse af Udgifter, som den borgerlige Værgе afholdt og ligeledes optog i sit Regnskab, og da disse særlige Indtægter og Udgifter salderede med et Underskud, som dækkedes ved de Tilskud, som fandtes paa Udgiftssiden af den akademiske Værges Regnskab (jfr. Udgiftspost 6), vilde Medtagelsen af disse Indtægter, der havde en tilsvarende Udgift, kun bevirke, at saavel den samlede Indtægt som den samlede Udgift maatte forøges med et lige stort Beløb, altsaa blive uden nogen reel Indflydelse paa Resultatet. Inspektionen havde derfor anset det for overflødig med Hensyn til den Oplysning, Ministeriet maatte antages at lægge Vægt paa, at komme ind paa den borgerlige Værges Specialregnskab. Det vilde imidlertid være vildledende, om man vilde tage Gjennemsnittet af de Indtægtssummer, Extrakten udviste. Kirkens Indtægter vilde nemlig derved komme til at staa i et for gunstigt Lys. Paa Regnskaberne fandtes nemlig under Post 1 og Post 9 c. opførte Indtægtsposter, der hidrørte fra Forbrug af Beholdningerne. Fradrogen disse Poster, stillede Forholdet sig for Regnskabsaarene 1883—84 til 1887—88 paa følgende Maade:

	1883—84.	1884—85.	1885—86.	1886—87.	1887—88.
	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
Samlet Indtægt	18021. 03	18786. 22	18359. 01	17465 91	17393. 14

Efter Gjennemsnit af disse 5 Aar udgjorde altsaa Kirkens aarlige Indtægter 18005 Kr. 06¹/₅ Ø.

Fradrogen paa Udgiftssiden paa lignende Maade de Poster, som angik Indbetalinger til Kirkens Kapital eller Overførelsen af Beholdning til det følgende Regnskabsaar (Posterne 8 og 9), stillede den effektive Udgift for de samme 5 Aar sig paa følgende Maade:

	1883—84.	1884—85.	1885—86.	1886—87.	1887—88.
	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
Summa Udgift	14729. 47	15858. 55	18608. 80	20121. 32	18848. 30

Efter Gjennemsnit af disse 5 Aar udgjorde altsaa Kirkens aarlige effektive Udgift 17633 Kr. 28⁴/₅ Ø. Saldoen efter disse Aars Gjennemsnit vilde altsaa være et Overskud af 371 Kr. 77²/₅ Ø.

Den effektive Udgift i disse Aar indbefattede imidlertid en Række extraordinære Udgifter, der særlig havde været usædvanlig store i de 3 sidste Aar. Dernæst havde Tilskudet til den borgerlige Værgе i de første Aar været betydeligt større, end det af Grunde, som fandtes meddelte paa Bilaget, havde været i de sidste Aar og fremdeles kunde ventes at blive.

Disse extraordinære eller bortfaldende Udgifter havde for de 5 Aar omtrentlig udgjort:

1883 84. 1884—85. 1885—86. 1886—87. 1887—88.

1500 Kr. 2500 Kr. 5000 Kr. 6300 Kr. 4800 Kr.

eller efter Gjennemsnit 4020 Kr. Fradrogen dette Beløb Gjennemsnitsudgiften blev Gjennemsnitoverskudet, efter Afholdelsen af de ordinære Udgifter, 4391 Kr. 77²/₅ Ø. Det var et aarligt Beløb af omtrent denne Størrelse, som Kirken kunde regne med til Afholdelsen af extraordinære Udgifter, til at bære Indtægtsformindskelser og til Kapitalforøgelse.

De extraordinære Udgifter i det foreliggende Femaar overskred, særlig paa Grund af de Arbejder, der havde bebyrdet de sidste 3 Aar, betydelig hvad

et længere Tidsrum vilde udvise. Man vilde komme Virkeligheden nærmere ved at regne med aarlige ekstraordinære Udgifter til et Beløb af 2000 Kr. Efter disses Afholdelse og efter den Indtægtsformindskelse af 1200 Kr., som vilde blive en Følge af det Kapitalforbrug, Taarnet forårsagede, vilde der saaledes endnu kunne paaregnes ca. 1000 Kr. aarlig til Kapitalforøgelse.

Med Hensyn til Frue Kirkes Fond af Hvidovre Kirkes Overskud henviste Inspektionen til den af Konsistorium i 1878 truffene Bestemmelse om dette Fonds Dannelse, jfr. Univ. Aarb. f. 1877—78 S. 581—82 samt fremsendte nedensaaende af Universitetsbogholderen udarbejdede Oversigt (Bilag II.), hvoraf fremgik, at Konsistorium 3 Gange, i Henhold til de for Fonden fastsatte Regler, havde bestemt, at den skulde afgive Tilskud til Udgifter ved Frue Kirke, nemlig den 4de Juli 1878 9000 Kr., den 27de Juli 1879 1700 Kr., begge i Anledning af Hovedreparationer af Kirken, som medførte en Udgift af over 12000 Kr., samt ved Skrivelse af 26de Januar 1888, der bestemte, at Fondens hele opsamlede Beholdning (ca 16000 Kr.) skulde anvendes til Udgifter ved Taarnets Restauration.

Bilag I.

Ekstrakt af Vor Frue Kirkes Regnskab i Regnskabsaarene 1883—88.

Indtægt.

	1883—84.	1884—85.	1885—86.	1886—87.	1887—88.
	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
1. Beholdning fra forrige Regnskabsaar	1138. 77	430. 33	3358 ¹⁾	3108. 21 ¹⁾	452. 80
2. Jordebogsindtægter	6080. 54	6118. 13	5118. 89	5095. 37	4694. 72
3. Afgifter af Kirkens Benyttelse	689.	930.	768.	608.	656.
4. Erstatning for Kirkegaardens Overgang til Kommunen	3300	3300.	3300.	3300.	3300.
5. Indtægt af Kirkens Bøsser	1528. 50	1487. 25	1640. 25	1523. 25	2037. 28
6. Renter af Kirkens Kapital	5138. 19	5270. 91	5349. 38	5347. 44	5349. 38
7. Renter af Legater til Kirken med Forpligtelse til Gravsteds Vedligeholdelse	1011. 88	1050. 62	1077. 74	1079. 67	1081. 74
8. Refusion fra Helligaands- og Trinitatis Kirker af Andele i Metropolitanskolens Skatte- og Brandpræmie (henholdsvis 32 ⁰ / ₁₀₀ og 29 ⁰ / ₁₀₀)	272. 92	222. 27	223. 15	272. 18	274. 02
9. Ekstraordinære Indtægter:					
a. Brandforsikringens Extrafond (Kgl. Res. 28de Maj 1870)	"	407. 04	381. 60	"	"
b. Vederlag fra Brygger Jacobsen jun.	"	"	500. ²⁾	240. ²⁾	"
c. Modtaget af Frue Kirkes Fond af Hvidovre Kirkes Overskud	"	"	"	"	5000. ³⁾
Summa Indtægt	19159. 80	19216. 55	21717. 01	20574. 12	22845. 94

Udgift.

	1883—84.	1884—85.	1885—86.	1886—87.	1887—88.
	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
1. Lønninger m. m.	5460. 55	5675. 71	5802. 27	6178. 01	6694. 62
2. Skatter m. m.	624. 50	628. 90	617. 94	3653. 58 ⁴⁾	615. 50
3. Kirkens Vedligeholdelse . .	1393. 51	3508. 46 ⁵⁾	7045. 46 ⁵⁾	5357. 87 ⁵⁾	6810. 10 ⁶⁾
4. Udgifter ved Assistentskirkegaarden	560. 04	640. 83	610. 46	647. 64	624. 81
5. Udgifter til Metropolitan-skolen	938. 20	938. 20	938. 20	937.	940.
6. Udbetalinger til den borgerlige Værges Udgifter ⁷⁾ .	4500.	4300.	3400.	3200.	3000.
7. Forskjellige Udgifter	1252. 67 ⁸⁾	166. 45	194. 47	147. 22	163. 27
8. Indbetalt til Forøgelse af Kirkens Kapital	4000.	"	"	"	"
9. Overskud, som er overført til næste Regnskabsaar . . .	430. 33	3358. ¹⁾	3108. 21 ¹⁾	452. 80	3997. 64 ¹⁾
Summa Udgift.	19159. 80	19216. 55	21717. 01	20574. 12	22845. 94

— A nm. (til Bilag I). I Anledning af Regnskabernes Revision ere alle enkelte Poster under hver Hovedpost blevne behørig legitimerede og Regnskaberne derefter godkendte ved Decisionen. Dette gjælder selvfølgelig ogsaa om de Poster, hvor betydelige Svingninger vise sig. Til Oplysning for Ministeriet har jeg imidlertid ment nedenfor at burde give en Forklaring af, hvad der i hvert Tilfælde har været Aarsagen til betydelige Variationer paa enkelte Poster.

1. At saa store Beløb i 1885—86 og 1886—87 ere overførte som Beholdninger fra forrige Regnskabsaar, og at derfor i disse Aar, saa lidt som i de to følgende, Intet er blevet indbetalt til Forøgelse af Kirkens Kapital, medens der efter den sædvanlige Fremgangsmaade vilde have været indbetalt til saadan Forøgelse ca. 3000 Kr. i hvert af de 3 Aar, 1884—85, 1885—86 og 1887—88, har sin Grund i de extraordinære Udgifter, som besluttede og paabegyndte extraordinære Arbejder vidstes at maatte medføre, og til hvis Afholdelse betydeligere Midler, end sædvanlig nødvendigt, maatte have i Kasse. Fornøden Hjemmel for denne Overførelse af større Beholdning til et kommende Regnskabsaar har hver Gang været erhvervet og forelagt Revisionen.
2. Disse Vederlag have været givne for Erhvervelsen af Duplikat-Afstøbninger af Friserne, hvilke efter Kontrakt med Brygger Jacobsen jun. bleve tagne samtidig med de Afstøbninger, der ifølge Ministeriets Paalæg toges for Kirkens Regning.
3. I Henhold til Konsistoriums Skrivelse af 4de Juli 1878 indstilledes det, at det i Hvidovre Overskudsfond opsamlede Beløb skulde anvendes til Taarnets Restauration. Konsistorium har bifaldet denne Indstilling. Ifølge heraf udtoges 5000 Kr. af Fonden til saadanne Udgifter i Regnskabsaaaret 1887—88.
4. Den betydelige Merudgift er grundet paa, at Assurancen for de 759000 Kr., der af Kirken ere forsikrede hos private Selskaber udover de 400000 Kr., som ere forsikrede i Bygningernes Brandforsikring, i dette Aar fornyedes for 5 Aar, hvorhos Præmien forudbetales, for at opnaa den betydelige Nedsættelse, som er forbunden med en saadan Forudbetaling (1 Aar præmiefrit).
5. I disse 3 Regnskabsaar have de stedfundne Afstøbninger af Billedhuggerarbejderne medført betydelige extraordinære Udgifter. Ogsaa Forandringerne ved Udgangsdørene have voldet store, extraordinære Udgifter.

6. I dette Regnskabsaar er der afholdt betydelige à conto Udbetalinger paa Taarn-Restaurationen.
7. Nedgangen i Udbetalingerne til den borgerlige Værge skyldes for en væsentlig Del nye Taxter, som have forøget Stolepengene, hvilke tages til Indtægt paa den borgerlige Værges Regnskab.
8. Den betydelige Merudgift paa denne Post skyldes de Udgifter, Kirken afholdt Anledning af Biskop Martensens Begravelse (ca. 1000 Kr.).

Bilag II.*Frue Kirkes Fond af Hvidovre Kirkes Overskud.*

		Indtægt.	Udgift.
		Kr. Ø.	Kr. Ø.
1878.	Indbetalt	9000. »	
	Udbetalt, Konsistoriums Resolution 4de Juli 1878		9000. »
1879.	Indbetalt	1700. »	
	Udbetalt, Konsistoriums Resolution 27. Juli 1879		1700. »
1880.	Indbetalt og frugtbjergjort	2000. »	
	Renter	40. »	
	Administrationsgebyr til Universitetet.....		1. 25
1881.	Indbetalt	2500. »	
	Renter	131. »	
	Administrationsgebyr		4. 09
1882.	Renter	188. »	
	Administrationsgebyr		5. 88
1883.	Indbetalt	1500. »	
	Renter	224. »	
	Administrationsgebyr.....		7. »
1884.	Indbetalt	2000. »	
	Renter	304. »	
	Administrationsgebyr		9. 50
1885.	Indbetalt	2500. »	
	Renter	407. »	
	Administrationsgebyr.....		12. 72
1886.	Indbetalt	2000. »	
	Renter	514. »	
	Administrationsgebyr.....		16. 06
1887.	Indbetalt	1500. »	
	Renter	605. »	
	Administrationsgebyr.....		18. 91
1888.	Renter	386. 61	
	Udbetalt, Konsistoriums Skrivelse 26. Januar 1888		16000. »
	Administrationsgebyr		12. 08
		27499. 61	26787. 49
		÷ 26787. 49	
Fonden udgjorde pro 11. December 1888...		712. 12	
nemlig: Rentebærende Kapital		550 Kr. » Ø.	
Kontant Beholdning		162 — 12 —	

Ved Skrivelse af 14de December 1888 bevilgede Ministeriet, at det fornødne Beløb tilvejebragtes ved Forbrug af Kirkens Kapital med indtil 30000 Kr.

Under 10de Juli 1889 indsendte Konsistorium omstaaende (S. 986), af Kirkens Arkitekt, Professor V. Petersen udarbejdede Oversigt over Udgifterne ved Ombygningen, hvorefter disse udgjorde 3688 Kr. 37 Ø. mere end oprindeligt anslaaet, samt indberettede, at der til Dækning af den samlede Udgift i Overensstemmelse med Konsistoriums Skrivelse af 26de Januar 1888 og Kirke- og Undervisningsministeriets Skrivelse af 14de December s. A. var anvendt:

Af Frue Kirkes Kapital.....	25000 Kr.	»	Ø.
- Frue Kirkes extraordinære Bygningsfond.....	2700 —	»	—
- Frue Kirkes Fond af Hvidovre Kirkes Overskud.....	16550 —	»	—
- Hvidovre Kirkes Overskud i Regnskabsaarene 1887—88 og 1888—89.....	4553 —	15 —	—
Beholdningen paa Frue Kirkes Regnskab for Aaret 1887—88	3997 —	64 —	—
Af Beholdningen paa Frue Kirkes Regnskab for Aaret 1888 —89.....	644 —	41 —	—
	<hr/>		
	53445 Kr.	20	Ø.

Konsistorium tilstillede samtidig Kirkeinspektionen en Gjenpart af Professor V. Petersens Oversigt med Tilføjeende, at Konsistorium, i Overensstemmelse med dennes Forslag havde besluttet, at der indtil videre ikke burde svinges med den store Klokke i Taarnet.

Paa Grund af den forøgede Bistand, der havde været benyttet ved Aflægelsen af Frue Kirkes Regnskab for Aaret 1888—89, bevilgede Konsistorium under 3die Juli 1889, at der istedenfor det sædvanlige Honorar af 20 Kr. maatte udbetales 60 Kr.

Oversigt over Udgiften ved Ombygningen af den øverste Del af Taarnet paa
»Vor Frue Kirke.»

	Konti i Overslaget.	Regnings- beløb.	Overslags- sum.	Forøget Udgift.	Besparelse
1. og 2.	Tømmerarbejdet og Stenhuggerarbejdet	39256. 61	33095. 83	6160. 78 ¹⁾	
3.	(Murarbejdet	5361. 75	7175. "	151. 30 ²⁾	
	Mursten	690. "			
	Cement	863. 30			
	Kalk	411. 25			
4.	Kobberdækkerarbejde ...	3884. 54	4456. "		571. 46 ³⁾
5.	Korsets Forgyltning og Malerarbejder	1177. 75	650. "	527. 75 ⁴⁾	
6.	Forstærket Understøttelse af Klokestolene		580. "		580. " ⁵⁾
7.	Uforudsete Udgifter		2000. "		
8.	Arkitekt Honorar	1400. "	1400. "		
9.	Konduktørløn	400. "	400. "		
	Udgift...	53445. 20	49756. 83	6839. 83	1151. 46
	Overslag...	49756. 83	Besparet ..	1151. 46	
	Forskjel...	3688. 37	Haves til uforudsete Udgifter..	2000. "	
			Rest Merudgift	3688. 37	

¹⁾ Ved Nedbrydningen og under Arbejdet viste det sig, at Taarnets øverste Dele vare af langt daarligere Beskaffenhed, end man rimeligt havde anslaaet ved Overslaget, hvilket havde foranlediget denne Forøgelse af Arbejde, Materialier og Omkostninger navnlig ved Ophejsningen.

²⁾ Forøget Arbejde som ovenfor.

³⁾ Besparet paa Grund af mindre Arbejde og større Godtgjørelse for gammelt Kobber end anslaaet.

⁴⁾ Tilkom Forgyltning af Korsets Fodstykke og endel Malerarbejde, som ikke var anslaaet.

⁵⁾ Blev ikke udført, da dette Arbejde ikke vilde yde den tilsigtede Nytté, hvad kun vilde kunne opnaaes ved en radikal Forandring af den store Klokkes Ophængning, hvilket vilde medføre en betydelig større Udgift. (Indtil videre burde den store Klokke ikke svinges)

2. Sikkerhedsforanstaltninger med Hensyn til Udgangsforholdene i Frue Kirke.

Under 7de April 1888 anmodede Konsistorium, da de i Frue Kirke værende Udgangsforhold under en opstaaet Panik ikke forekom det at frembyde tilstrækkelig Sikkerhed, Kirkeinspektionen om at gjøre Forslag til saadanne Sikkerhedsforanstaltninger, som den maatte anse fornødne. I de af Kirkeinspektionen i denne Anledning afgivne Erklæringer af 17de Maj og 17de September s. A. bemærkedes, at der som Grund til en Panik nærmest maatte tænkes paa Ild, der kunde komme fra Varmeapparatet eller fra Gasbelysningen; hvad Varmeapparatet angik, foregik Fyringen i brandfrie Kjælderrum, der vare adskilte saavel fra Koret som fra Skibet, og Ilden var slukket paa den Tid, da Gudstjenesten fandt Sted, eftersom der fyredes om Natten; Gasbelysningen var anbragt saaledes, at intet Blus fandtes i Nærheden af antændelige Gjenstande, og for Muligheden af en Gasexplosion frembød Kirkens Forhold ingen rimelig Betingelse. Hvad Udgangsforholdene angik havde Kirken 4 store dobbelte Udgangsdøre, af hvilke de 3 vare Menigheden bekendte og den 4de (Bagdøren) oftere blev benyttet af Publikum. Fra Gallerierne var der Trapper henne ved Koret foruden Hovedtrappen. For at forebygge Trængsel, foreslog Inspektionen, at der ved større Forsamlinger skulde være Betjente tilstede, som nødte Folk til at benytte den letteste Vej, ligesom at der ved Opslag virkedes i samme Retning. Af de andre Kirker i Kjøbenhavn havde ingen mere end 4 Udgange, nogle endog kun 3 og 2. De Forhandlinger, Inspektionen havde havt med Kirkens Arkitekt om Muligheden af at tilvejebringe flere Udgange, havde ført til, at saadanne kun kunde tilvejebringes med store pekuniære Offre og i høj Grad vilde skade Kirkens arkitektoniske Udseende. Da der foruden de store Udgifter ved Taarnets Hovedreparation tillige i en nær Fremtid forestod flere Foretagender, der krævede betydelige Midler, fraraadede Inspektionen, at der foretoges nogen Forandring. Der er herefter ikke foretaget Videre i Sagen.

— Efterat det fra Kjøbenhavns Magistrat var blevet indberettet til Justitsministeriet, at de i dette Ministeriums Skrivelse til Magistraten af 19de Februar 1885 indeholdte Forskrifter om, at Dørene i Hovedstadens Kirker, forsaavidt de aabnes indefter, skulle være aabne, og forsaavidt de aabnes udefter, skulle være uafaaesede under alle kirkelige Handlinger (jfr. Univ. Aarb. f. 1884—85 S. 278—79), ikke havde været iagttagne under Konfirmationshøjtideligheden i Efteraaret 1888 i flere af Hovedstadens Kirker, deriblandt Vor Frue Kirke, blev der af Kirke- og Undervisningsministeriet gennem Biskoppen over Sjællands Stift forlangt afgivet Erklæring fra Konsistorium herom. I den af Konsistorium den 2den April 1889 indsendte Erklæring fra Kirkeinspektionen udtaltes, at Grunden til Dørenes Lukning ved Konfirmationen var den uforsvarlige Forstyrrelse ved Publikums nysgjerrige Komme i Kirken under den hellige Handling. Der bevirkedes herved en Uro, som ikke burde taales, og ofte en Forstyrrelse, der burde afværges, ikke at tale om den Træk, som i Kirken ofte beklagedes og som forøgedes ved Dørenes idelige Aabning. Der var altid en Betjent tilstede for at aabne Dørene, saa at Alle kunde komme ud, men der tilstedtes ikke Adgang, uden at det var Forældre eller Andre, som gave Grund for at indlades. I Skrivelse af 3die August s. A. meddelte Kirke- og Undervisningsministeriet, at Justitsministeriet bestemt fastholdt, at fornævnte Bestemmelser til Sikring overfor

Ulykkestilfælde særlig under opstaaende Ildebrand bleve efterkomne og at dette Ministerium havde anmodet Kirke- og Undervisningsministeriet om at lade Kirkeinspektionerne indskjærpe, at de ommeldte Sikkerhedsforanstaltninger burde overholdes.

3. Anbringelsen af Biskop. Dr. theol. H. L. Martensens Buste udenfor Frue Kirke.

— Under 10de Oktober 1888 bifaldt Konsistorium, at det Monument, der agtedes oprejst til Minde om afd. Biskop, Dr. theol. H. L. Martensen paa Frue Plads ved Siden af Biskop Mynsters Buste, modtoges af Universitetet som tilhørende Frue Kirke, saaledes at Kirken, efterat Monumentet var opstillet uden nogen Udgift for denne, overtog Tilsynet og Vedligeholdelsen af dette, imod at der til Kirkens Kasse indbetaltes en kontant Sum af 400 Kr., der optoges i Universitetets Legathovedbog som et Frue Kirke tilhørende Legat. Monumentet blev afsløret den 2den December s. A.; Universitetets Rektor og Dekaner mødte paa Universitetets Vegne.

4. Forskjellige Sager.

Paa 25Aarsdagen for Hs. Maj. Kong Christian IX.'s Regjeringstiltrædelse den 15de November 1888 blev der i Frue Kirke afholdt en Gudstjeneste, der bivaanedes af Ds. Majestæter Kongen og Dronningen, Ds. kgl. Højheder Kronprinsen og Kronprinsessen samt det kgl. Hus' fyrstelige Gjæster med Følge, Corps diplomatique samt en stor Del højere militære og civile Embedsmænd. Biskop, Dr. theol. & phil. Fog prædikede.

— Følgende Legatgravstedes Vedligeholdelse er blevet forlænget:

Ved Skrivelse af 31te Maj 1889 har Konsistorium tilladt, at Kirken mod en Indbetaling af en Kapital paa 300 Kr. paatog sig en yderligere Vedligeholdelse indtil den 31te December 1937 af afdøde Frøken Th. M. Hemsens Arvingers Gravsted paa Frue Sogns Assistent's Kirkegaard, Afdeling Litr. N. Nr. 299, gammel Betegnelse Frue Sogn Litr. U. Nr. 68 — indhegnet med et Jerngælender og paa Graven en Marmorplade med indhuggede Bogstaver — hvilket Gravstedes Vedligeholdelse Kirken i Henhold til Konsistoriums Skrivelse af 18de Marts 1882 havde paataget sig til 31te December 1902, jfr. Univ. Aarb. f. 1881—82 S. 391. Den Forpligtelse, Kirken paatager sig med Hensyn til dette som til alle Legatgravstedes Vedligeholdelse, gaaer efter de af Konsistorium fastsatte Regler, jfr. Univ. Aarb. f. 1876—77 S. 276, ud paa at holde det i ordentlig og anstændig Stand, med fornøden Maling og Reparation (ikke Opforyldning af Bogstaver), men uden nogen Fornyelse af Ligsten, Monument eller Rækværk, samt ved Pasning af Træplantning og Buske, heri dog undtaget Fornyelse af Blomster og andre Zirplanter.

— Den 28de Maj 1889 døde Kirkens borgerlige Værge, Hovedkasserer ved Privatbanken, Etatsraad F. S. Bang, R. af Dbg. og Dbm. F. M.; Københavns Magistrat udnævnte i hans Sted Tømmermester H. H. Kayser, Kmd. af Dbg. og Dbm., til borgerlig Værge.

— Fhv. 1ste Graver ved Frue Kirke J. Traustedt døde den 13de December 1888. Efter Konsistoriums Indstilling blev det ved Kirke- og Undervisningsministeriets Skrivelse af 28de Januar 1889 bifaldet, at der tillagdes hans Enke en aarlig Understøttelse af 325 Kr. af Kirkens Kasse.

Rettelser og Tilføjelser.

Side	9.	Linie	7 f. o.	Aldersplads læs Aldersplads i.
—	9.	—	25 f. o.	Ophthalmologi læs Ophthalmologi.
—	16.	—	22 f. o.	Sentember læs September.
—	21.	—	4 f. o.	eller læs eller.
—	22.	—	14 f. n.	Indstilling læs Indstilling.
—	29.	—	15 f. n.	Juni Juli læs Juni—Juli.
—	39.	—	4 f. n.	Obligat onsmasse læs Obligationsmasse.
—	49.	—	1 f. n.	Rosenkrantske læs Rosenkroneske.
—	57.	—	18 f. o.	1887 88 læs 1887—88.
—	72.	—	12 f. o.	naturhistorisks læs naturhistoriske.
—	101.	—	11 f. n.	Laudabilis læs Haud illand. 1.
—	120.	—	23 f. n.	Spørgssaal læs Spørgsmaal.
—	121.	—	7 f. o.	Domostenes læs Demostenes.
—	184.	—	5 f. n.	VI. læs IV.
—	264.	—	11 f. o.	C. Universitetets læs D. Universitetets.
—	314.	—	7 f. n.	VI. Videnskabelige Samlinger læs VII. Videnskabelige Samlinger og Anstalter.
—	333.	—	12 f. n.	tilføjes: Paa Finanslovforslaget for 1889—90 blev der atter stillet Forslag om Bevillingen; efterat Forslaget var blevet bevilget af begge Rigsdagens Ting, blev der paa Ministeriets Budget optaget 2000 Kr. som 1ste Bidrag for 1889—90.
—	445.	—	18 f. o.	Apparater læs Anstalter.
—	532.	—	15 f. o.	Betænkelghed læs Betænkelighed.
—	546.	—	16 f. n.	VI. læs IV.
—	556.	—	16 f. o.	Konsistorium læs Ministeriet.
—	745.	—	18 f. n.	og i det følgende Stykke: pælæontologiske læs pælæontologiske.
—	745.	—	17 f. n.	Lükten læs Lütken.
—	789.	—	6 f. o.	$1\frac{2}{8}$ 1865 læs $2\frac{2}{8}$ 1865.